

VIII Ips 199/2014

VIŠJE DELOVNO IN SOCIALNO SODIŠČE
LJUBLJANA, Dunajska 22

Prejeto neposredno - po pošti (navadno - priporočeno);

dne 23 -01- 2015

v _____ izvodih (s) _____ prilogami

Poslano po pošti priporočeno na receptu

št. R _____ dne _____
Podpis pristojnega delavca/sodišča

VIŠJE DELOVNO IN SOCIALNO SODIŠČE
V LJUBLJANI

Prejeto neposredno - po pošti (navadno - priporočeno);
Kvota (s) _____ prilogami

VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

23 -01- 2015

Poslano po pošti priporočeno na receptu

R _____ dne _____
Pisanje je takratno e _____ EUR v kolkih
- pisanje prejeta brez taksa. Podpis pristojne osebe:

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO
LJUBLJANA

3

Prejeta / 09. 02. 2015

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki ~~ga~~ ^{ga} sestavljali vrhovni sodnici
in sodniki _____ kot predsednik ter _____
in _____ kot člani,

v kolektivnem delovnem sporu predlagatelja:
ki ga zastopa Odvetniška družba
zoper nasprotnega udeleženca: REPUBLIKA
SLOVENIJA, _____ ki jo zastopa
Državno pravobranilstvo RS,

zaradi kršitve kolektivne pogodbe,

o reviziji nasprotnega udeleženca zoper sodbo Višjega delovnega in socialnega
sodišča X Pdp 549/2014 z dne 19. 6. 2014, v zvezi s sodbo Delovnega in socialnega
sodišča v Ljubljani X Pd 1140/2013 z dne 26. 3. 2014,

na seji 13. januarja 2015

RAZSODILO:

- I. Reviziji se ugodí, sodba sodišča druge stopnje se spremeni tako, da se pritožba predlagatelja zavrne in se potrdí sodba sodišča prve stopnje.
- II. Predlagatelj je nasprotnemu udeležencu dolžan povrniti stroške revizijskega postopka v znesku 1.020 EUR v 15 dneh, z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega naslednjega dne po poteku navedenega roka.

OBRAZLOŽITEV:

1. Sodišče prve stopnje je zavrnilo predlog, da se ugotovi, da je nasprotni udeleženec kršil določbo 5. člena Aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti (v nadaljevanju Aneksa, Ur. l. RS, št. 40/2012), ko ni priznaval in obračunaval stroškov kilometrine za prevoz na delo in z dela javnim uslužbencem, ki za prihod od kraja bivališča do kraja delovnega mesta in nazaj nimajo možnosti uporabe prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi na razdaljah, ki skupno znašajo več kot dva kilometra v eno smer. Nasprotni udeleženec tako ni dolžan tem javnim uslužbencem za čas od 1. 6. 2012 priznati in izplačati povračila stroškov prevoza v obliki kilometrine v višini 8 % cene neosvinčenega bencina 95-oktanov, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi. Predlagatelju je naložilo v plačilo stroške postopka nasprotnega udeleženca. Ugotovilo je, da je med strankama sporno, ali je dolžan nasprotni udeleženec javnim uslužbencem (ob priznavanju stroškov javnega prevoza) povrniti stroške prevoza na delo in iz njega (v obliki znižane kilometrine) tudi za razdalje, ki so od kraja bivanja do prvega javnega prevoznega sredstva oziroma od zadnjega prevoznega sredstva do kraja dela posamično krajše od dveh kilometrov, vendar v skupnem seštevku presegajo to razdaljo. Po presoji prvostopenjskega sodišča nasprotni udeleženec utemeljeno izplačuje stroške prevoza izven relacij javnega prevoza le za relacije, ki so neprekinjeno daljše od dveh kilometrov.
2. Sodišče druge stopnje je ugodilo pritožbi predlagatelja ter sodbo sodišča prve stopnje spremenilo tako, da je predlogu v celoti ugodilo, nasprotnemu udeležencu pa je naložilo v plačilo predlagateljeve stroške postopka. Obrazložilo je, da prvi odstavek 5. člena Aneksa določa, da javnemu uslužbencu pripada povračilo stroškov prevoza na delo, če razdalja od kraj prebivališča do delovnega mesta znaša več kot dva kilometra. Aneks pa ne govori o posameznih delih poti, ampak o celotni poti, zato je treba pri priznavanju kilometrine upoštevati celoten seštevke posameznih razdalj, pri katerih ni javnega prevoza.

3. Zoper pravnomočno sodbo sodišča druge stopnje je nasprotni udeleženec vložil revizijo zaradi zmotne uporabe materialnega prava in bistvenih kršitev določb pravnega postopka. Navaja, da drugi odstavek 5. člena Aneksa ne določa obveznosti delodajalca do povračila stroškov prevoza v obliki kombinacije stroškov javnega prevoza in kilometrine. Določa le, da se stroški prevoza povrnejo v višini stroškov javnega prevoza, če pa javni prevoz ni mogoč, se prizna kilometrina. Na ta način je urejeno alternativno povračilo stroškov prevoza. V prvem odstavku 7. člena Aneksa je tudi določeno, da javni uslužbenec da podatke le o razdalji od bivališča do delovnega mesta ter o vrsti in ceni javnega prevoza. Aneks pa ne zahteva podatkov o razdaljah na posameznih delnih relacijah. Ker način določitve poti na in iz dela ni določen v kolektivni pogodbi, lahko pride do različnega obravnavanja v enakih situacijah. Delodajalec ni dolžan povrniti stroškov javnega prevoza za razdaljo, krajšo od dveh kilometrov, čeprav je javni prevoz na tej razdalji možen. Zato je sodišče zmotno uporabilo pravo, ko je nasprotnemu udeležencu določilo dolžnost povrnitve prav vseh stroškov javnega prevoza na poti na in iz dela ne glede na razdaljo, ki jo javni uslužbenec opravi.
4. Revizija je bila v skladu s 375. členom Zakona o pravnem postopku (v nadaljevanju ZPP, Ur. l. RS, št. 26/99 in naslednji) vročena predlagatelju, ki predlaga njeno zavrnitev.
5. Revizija je utemeljena.
6. Revizija je izredno pravno sredstvo zoper pravnomočno sodbo, izdano na drugi stopnji (prvi odstavek 367. člena ZPP). Revizijsko sodišče preizkusi izpodbijano sodbo samo v tistem delu, v katerem se izpodbija z revizijo, in v mejah razlogov, ki so v njej navedeni (prvi odstavek 371. člena ZPP).
7. Med strankama tega kolektivnega spora je sporno, ali mora revident javnim uslužbencem, ki jih zastopa predlagatelj, priznavati in izplačevati povračilo stroškov prevoza na in iz dela v obliki kilometrine v primeru, da javni prevoz ni možen, za vsako posamezno razdaljo na poti, ko javni prevoz ni možen, ki je daljša od dveh kilometrov, ali pa mora povrniti kilometrino, če je že seštevek teh razdalj večji od dveh kilometrov.
8. Aneks v prvem odstavku 5. člena določa, da povračilo stroškov prevoza na delo in z dela pripada javnemu uslužbencu glede na razdaljo od kraja bivališča do delovnega mesta, če ta razdalja znaša več kot dva kilometra. Ta določba enako kot prvi odstavek 168. člena Zakona o uravnoveženju javnih financ (v nadaljevanju ZUJF, Ur. l. RS, št. 40/2012) določa splošno pravico javnega uslužbenca do povračila stroška prevoza na in iz dela glede na razdaljo med krajem bivališča in delovnim mestom ne glede na način prevoza na delo.¹ Aneks na načelni ravni še

¹ Na podlagi prvega odstavka 164. člena ZUJF se te določbe zakona zaradi sprejema kolektivne

predvideva, da zaposlenemu pripada povračilo stroškov prevoza v višini stroška z javnim prevoznim sredstvom, če pa prevoz z javnim prevoznim sredstvom ni mogoč, se mu prizna kilometrina v višini 8 % cene neosvinčenega motornega bencina 95 oktanov (drugi odstavek 5. člena Aneksa).² Stroški javnega prevoznega sredstva so torej primarno povračilo javnemu uslužbencu za prevoz na delo, vendar ob pogoju daljše razdalje od dveh kilometrov med bivališčem in krajem dela. Če obstaja taka razdalja in ni na voljo javnega prevoznega sredstva, potem je uslužbenec upravičen do kilometrine. Njegova upravičenost do kilometrine je torej podredno predvidena v primerjavi s priznanjem stroškov javnega prevoza zaradi odsotnosti ustreznega javnega prevoza.

9. Za priznanje kilometrine kot načina povračila stroškov prevoza na in iz dela je zato pomembna razlaga, kdaj se šteje, da javni prevoz ni možen. Tako tretji odstavek 5. člena Aneksa določa domnevo, kdaj se šteje za potrebe priznavanja stroškov prevoza, da javni prevoz ni možen. Gre za primere, če ta ne obstaja, če ga glede na delovni čas javnega uslužbenca ni možno uporabiti ali če bi uporaba javnega prevoza glede na vozni red in delovni čas javnega uslužbenca, ne upoštevaše čas trajanja vožnje, za javnega uslužbenca pomenila več kot eno uro dnevne časovne izgube v eno smer. Aneks šteje neobstoje in nezmožnost uporabe javnega prevoznega sredstva glede na delovni čas kot prva dva mogoča razloga za priznanje kilometrine, poleg tega pa določa zelo pomemben časovni vidik, po katerem uslužbenec ne sme izgubiti več kot ene ure v eno smer zaradi uporabe javnega prevoza, pri čemer izguba časa zaradi same vožnje v ta čas ni všteta.
10. Navedeno je treba celostno razlagati glede na določbo prvega in drugega odstavka 5. člena Aneksa. Aneks določa pravico do povračila stroškov prevoza ne glede na dejanski način prihoda na delo, za katerega se javni uslužbenec odloči. Višina denarnega povračila za strošek prevoza ne glede na prevozno sredstvo oziroma pešpot in za čas, ki ga uslužbenec izgubi s prihodom na delo, je vezana na višino stroškov za javni prevoz. Pri tem tako kot ni pomemben način dejanskega prevoza, ni pomembna niti stroškovna primerjava višine kilometrine in stroška javnega prevoza.³ Strošek javnega prevoza pa se v okviru možnega javnega prevoza priznava na razdalji, daljši od dveh kilometrov med krajem bivanja in delovnim mestom, pri čemer Aneks izrecno ne predvideva situacij, po katerih bi se priznavalo kilometrino, če je javni prevoz možen. Zato je treba predvsem s časovno izgubo ene ure zaradi čakanja na (drug) javni prevoz, ki je lahko tudi v obliki porabljenega časa zaradi normalne hoje do naslednjega javnega prevoznega sredstva in v obliki porabljenega časa do prihoda od kraja bivanja do mesta javnega prevoza oziroma od mesta javnega prevoza do delovnega mesta, razlagati (ne)zmožnost prevoza na delovno mesto z javnim prevoznim sredstvom. V teh

pogodbe ne uporabljajo več.

2 Enako drugi odstavek 168. člena ZUJF.

3 Glej zadevo VIII Ips 21/2014 z dne 2. 6. 2014.

časovnih okvirih sta namreč tudi razdalji do dveh kilometrov, ki jih lahko peš opravi javni uslužbenec med bivališčem in delovnim mestom po določbi prvega odstavka 5. člena Aneksa. Aneks namreč drugače kot predhodno veljavna Uredba o povračilu stroškov prevoza na delo in z dela javnim uslužbencem in funkcionarjem v državnih organih (Ur. l. RS, št. 95/2006 in naslednji) v 7. členu ne ureja določno položaja priznavanja povračila stroškov med krajem bivanja oziroma delovnim mestom in „krajem“ javnega prevoznega sredstva. Aneks določa le razdaljo med krajem bivališča in delovnim mestom, do katere javni uslužbenec ni upravičen do povračila stroškov prevoza, ter zgornjo mejo časovne izgube, ki jo lahko izgubi zaradi čakanja na javni prevoz. Če bi bila časovna izguba zaradi možnosti uporabe javnega prevoznega sredstva v eno smer daljša od ene ure, pa bi to pomenilo, da po določbah Aneksa javni prevoz ni mogoč in je javni uslužbenec upravičen do kilometrine za celotno pot. Aneks tako določa dvokilometrsko pot kot primerno zgornjo mejo za posamezno pešpot na poti na delovno mesto ter enourno časovno izgubo kot zgornjo mejo za čakanja in premagovanja pešpoti na vmesnih razdaljah.

11. Zato je sodišče druge stopnje nepravilno uporabilo 5. člena Aneksa, ko je štelo, da se lahko razdalje med krajem bivanja in javnim prevoznim sredstvom oziroma delovnim mestom seštevajo, če posamezna razdalja znaša manj kot dva kilometra, skupno pa več kot dva kilometra. V primeru, da šele seštevek teh razdalj znaša več kot dva kilometra, javnemu uslužbencu ne gre posebna kilometrina v okviru povračila stroškov prevoza na delo, saj je poraba časa za običajno hojo na posameznih krajših relacijah v zvezi z uporabo javnega prevoza krita z normativom porabe časa v zvezi s tem. Nasprotni udeleženec pa javnim uslužbencem že sam priznava pravico do kilometrine (zato ne more biti uspešen z revizijskim ugovorom, da kombinacija povračila stroškov javnega prevoza in kilometrine ni mogoča),⁴ če je posamezni del poti, na katerem ni javnega prevoza, daljši od dveh kilometrov. S tem je že sam preprečil, da bi skupna časovna izguba na poti v eno smer, vključno s hojo med krajem bivanja in javnim prevoznim sredstvom, med menjavo le-teh in med zadnjim prevoznim sredstvom in delovnim mestom lahko preseгла časovni okvir ene ure iz tretjega odstavka 5. člena Aneksa.
12. Revizijska navedbe o možnosti neenakopravnega obravnavanja javnih uslužbencih v enakih položajih niso relevantne za odločitev v tej zadevi, saj je dolžnost revidenta kot delodajalca, da zagotovi nediskriminatorno obravnavo pri priznavanju povračila stroškov prevoza. Razlaga načina določitve razdalje med krajem bivanja in delovnim mestom pa ni bil predmet spora obravnavane zadeve, zato se revizijsko sodišče do tega ne more opredeljevati.

⁴ Izjava o povračilu stroškov in obračun plače za javnega uslužbenca, priložena kot dokaz k vlogi nasprotnega udeleženca z dne 24. 12. 2013.

13. Glede na prvi odstavek 380. člena ZPP je revizijsko sodišče sodbo sodišča druge spremenilo tako, da je zavnilo pritožbo predlagatelja in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje.
14. Zaradi takšne odločitve in v skladu s prvim odstavkom 154. člena ZPP v povezavi z drugim odstavkom 165. člena ZPP ter po določbah Zakona o odvetniški tarifi (ZOdvT, Ur. l. RS, št. 67/2008 in naslednji) mora predlagatelj nasprotnemu udeležencu povrniti stroške revizijskega postopka v višini 1.000 EUR za revizijski postopek (tar. št. 3424 in upoštevanje zahtevnost spora) in 20 EUR po tar. št. 6002. Skupno mora torej predlagatelj nasprotnemu udeležencu povrniti stroške revizijskega postopka v višini 1.020 EUR v 15 dneh od vročitve sodbe, po tem roku skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

Ljubljana, 13. januar 2015

Predsednik senata:

Ta prepis je soglasen z izvornikom.
Podpis pristojnega delavca sodišča